

Ярослав ІСАЄВИЧ

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА: ВТІЛЕННЯ ДЕРЖАВНИЦЬКИХ ТРАДИЦІЙ*

У статті розглядається роль традицій державотворення в тисячолітній історії України, зокрема, їхні національно-культурні чинники.

Ключові слова: ЗУНР, державотворення, нація, культура.

Історія ЗУНР – одна з яскравих сторінок історії всього українського народу, його боротьби за створення незалежної соборної Української держави. Чим далі плин часу віддаляє нас від тих подій, тим глибше усвідомлюється їхнє значення в історії України і в міжнародному контексті.

Визвольні змагання на західноукраїнських землях були складовою частиною загальноукраїнської боротьби за державність. Створення Української Народної Республіки і проголошення її самостійності IV Універсалом Центральної Ради 22 січня 1918 р. мало величезне значення також і для Західної України. Продовженням започаткованого тоді процесу і в той же час винятково важливим актом загальноукраїнського значення було обрання 18 жовтня 1918 р. на зборах політичних і громадських діячів Галичини й Буковини Української Національної Ради, яка проголосила, що Галичина з Лемківщиною, Північна Буковина і Закарпаття мають стати Українською Державою; одночасно звернулася до національних меншин цих регіонів із закликом надіслати представників до Української Національної Ради. Це рішення відповідало інтересам всього українського народу.

Рівно 80 років тому у Львові, недалеко від місця, де ми зібралися (йдеться про будинок обласної ради – *Я.І.*) на це ювілейне засідання, замайорів синьожовтий прапор над міською Рагушею. Український Військовий Комітет під проводом Дмитра Вітовського зайняв стратегічні пункти Львова. 9 листопада 1918 р. Українська Національна Рада проголосила утворення Західно-Української Народної Республіки. Хоча з тактичних міркувань об'єднання Західно-Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою врочисто проголошене тільки 22 січня 1919 року, творці і захисники Західно-Української Народної Республіки були переконаними борцями за соборність. Захищаючи західноукраїнські землі від натиску польських військ, вони усвідомлювали, що роблять це в ім'я неподільної України, в ім'я самостійності всієї великої Української держави.

Українська влада, проголошена рішенням Буковинського віча в Чернівцях 3 листопада, втрималася кілька днів, Західно-Українська Народна Республіка проіснувала кілька місяців, а спроби встановити українську владу на Закарпатті були епізодичними і не вдалися. І все ж таки, значення тих подій важко переоцінити. Вони продемонстрували перед світом волю усіх українських земель до об'єднання в